

DEBRECZENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik hetenként egyszer, szombaton, féliven.
Előfizetési ár: egész évre 80 kor., félévre 40 kor.
Egyes szám ára két korona.

↔ Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Kollégium. ↔
Ide kell küldeni a lap szellemi és anyagi ügyeire vonatkozó
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat.

Eldurulás.

Régóta tapasztaljuk már, mennyire tévedtek azok az ábrándozók, akik a háború istencsapásától az emberek jó útra térését várták. Régóta láthatjuk, hogy a háború után nemcsak nem lettek szelidebbek, jobbak, istenfélőbbek az emberek, hanem ellenkezően, a kegyetlenségnek és gyűlölködésnek azelőtt soha nem látott példáját mutatták.

De az istentelenségnek is. Nemesak Debreczenben nem volt, de széles Magyarországon seholsem, 1914 előtt példa arra, hogy a pizskolódásnak, gyalázkodásnak tárgyává épen a templomot választotta volna akármilyen elvetemült gonosztevő. Most meg csak itt magában Debreczenben sem első eset ez a legutóbbi utálatosság, mely minden eddig történt, sőt minden elképzelhető csúfságot felülmúl a maga leírhatatlan szennyességével.

Én a magam részéről egyáltalán nem hiszem azt, hogy ennek a bestiális tettnek háta mögött akármiféle szervezetség állna. Sőt meg vagyok győződve, hogy az egész eset semmi más, mint valami hitvány, elzüllött — és talán részeg — suhancnak, a mai divatos nyelven szólván: egyéni akciója. Még arra sem gondolok, hogy ennek a züllött suhancnak a lelkét az egyéni hitványságon és az alkoholon kívül az a gyűlölködés is mérgezhette, melyet maga körül — előbb általában minden vallás, aztán majd egyes vallásfelekezetek irányában — lángolni látott. Erre sem gondolok és belelörödöm abba, hogy a botrányos eset csak egyetlen gonosz gyerekek alávalósága. De hát akkor is — kérdem — nem szörnyűséges eldurulás kétségbeejtő jele, ha közöttünk csak egy, csak egyetlenegy ilyen vadállat lehet?

Aztán hát felzúdúl a keserűség a szívekből. Jajgatnak, sírnak, keseregnek a gyász miatt. Talán túl is lépik a kellő mértéket. A fájdalom nem tart hőmérőt a kezében. Niobe, vagy Rákhel bizony nem fontolgatta, hogy jajveszékélése nem sérti-e az esztétika szabályait s zokogása nem rújtja-e el az arcát. És vajjon emberségesnek, vajjon résztvevőnek, vajjon szeretetteljesnek ítélte volna-e valaha az emberiség azt a bölcsét, — ha ugyan ilyen akadt volna —, aki Rákhelt ezekkel a sza-

vakkal vigasztalja: „Mire a kesergés? Izrael minden asszonyát ez a bánat érte.” És vajjon mi volna az ítélete költőnek, tudósnak, bölcsnek arról a jó emberről, aki Niobénak ezt mondotta volna: „Én tudom, hogy Apollónak nincsenek is nyilai; — gyermekeid gyilkosa bizonyára a magad háza-népe”.

Óh, édes Istenem, ez a szerencsétlenség, ez a gyűlölet az én lelkemben sokkal keserűbb nyomokat hágy, mint egy rossz fiúnak akármilyen aljas, akármilyen utálatos, akármilyen felebősítő gonosz csinytevése. Mert ez már nem az egyesnek, ez az egésznek az eldurulását mutatja.

A tettet nem tudják megtalálni. Nem kárhóztatok érte senkit, sőt hibának tartom a sokfelől hangzó panaszt, hogy a nyomozás nem halad elég eréllyel. Meg vagyok győződve, hogy a hatóságok a legnagyobb igyekezettel elkövetnek mindent, amire képesek s ha a tettes elő nem kerül, nem a jóakaraton múlik. Azonban itt is van, ami fájdalmat okoz nekem. Péntekről szombatra virradó éjszaka történt ez a szegényletes eset. Szombaton délután lett volna a Kálvinisták Templomegyesületének oktató előadása a Kossuth-utcai templomban.

megakadályozták. Ugyanez az egyesület október 31-én is, november 14-én is tartott ugyanott összejöveteleket — nem volt miatta semmi baj. Most, épen most, épen ennek a vérlázító esetnek a napján kellett a gyülekezetet megakadályozni. Elhiszi valaki, hogy a szelídlelkű Révész Imre, aki ezen a délután beszélni akart,

veszedelmesebb, mint Baltazár, vagy én, akik október 31-én, meg november 14-én beszéltünk? Elhiszi valaki, hogy a fennálló rendet inkább lehet veszélyeztetni az új énekeskönyv ismertetésével, mint a reformáció emlékének ünneplése, vagy Tisza István magasztalása keretében? Ha akkor szabad volt, — miért nem szabad most?

Meg vagyok győződve, hogy a hatóságot a szabályok vezették, semmi egyéb. De hát ha október 31-én és november 14-én lehetett a szabályokat kedvezően magyarázni, miért kellett épen most, a különben is gyászoló reformátusság érzékenységét fokozni?

Valamikor, a régi jó időkben, sokszor emlegették a közrendörben is meglevő *tapintat*-ot. Ha most ez a tapintat már a magasabb régiókban is hiányzik — én nem keresek rosszakaratot, de fájdalommal látom, hogy állami életünk sem olyan úton halad, amely a lelki finomság felé vezetne.

Debreczen, 1921 jan. 31.

Sz. K. B.

Iskola

Ismeretterjesztő előadások.

A debreczeni református leánygimnázium 1920 november 20-án megkezdte — amint annak idején jeleztük — ismeretterjesztő előadásainak tartását. Az előadások célját *Koncz Aurélné* igazgató a következő megnyitó beszédben adta:

„A gondviselés által reánk mért nagy csapás, mely megcsónkította évezredes hazánkat s elvett tőlünk magyaroktól sok mindent, amiért az életet szerettük, amiért az életnek örültünk, — egy szent talizmánunkat mégis meghagyta, — legyen az Istennek azért hála — és dicsőség! Meghagyta vallásunk szabad-ágát, és meghagyta reformált egyházunkat, hogy az életnek új ereje sarjadjon belőle, mint a múltban is annyiszor — és mi hisszük, hogy ez a magyar református egyház lesz most is a magyar jövő.

A nagy veszteség megtanított még jobban ragaszkodni ahoz, ami megmaradt. — Ősi városunk ősi hitbuzgalmát látjuk újrakezdeni a szent kútaknál, amelyeknek vize az élet. Egy általános szent áradatot látunk kiindulni a debreczeni reformátusok táborából, s ennek a meleg áradatnak áldott célja a kálvinista egyház és kálvinista intézmények felviragoztatása. Boldogság és lelki gyönyörűség ebbe az élő áradatba belekapcsolódnunk és hitet merítenünk a hitből, példát a példából a jó és nemes cselekedetek gyakorlására. Hadd induljon meg az új élet a romokon; kezdjük az építést az ősi talajon, hordjuk a téglát a magyar Si-onra, hogy „messze tájra, el-kilássék koronája“.

A mi tégláink egy általunk megkezdett, de a háború folyamán félbenmaradt épületet akarnak tovább emelni és tető alá hozni: az intézetnek természettudományi, — főként természetrajzi — szertárait, a mi kedves növendékeink tanulmányainak teljesebbé és gyönyörűsebbé tételére a demonstrációk minél tökéletesebb módja által.

Hadd lássanak leányaink a tanteremben is minél többet a természetből; lássák a kis virágszálat, a parányi férget, — az áldásos és döbbenetesen zordon természeti erőket, melyek mind az Úr kezének remekelt csudái és hadd vezesse mindez közelebb őket a világegyetem fenntartójához, kinek mi is számontartott gyermekei vagyunk.

Tanárcarunk az iskolához való szeretetének és hűséges ragaszkodásának akarja bizonyosságát adni szerény vállalkozásával.

Bizonyosságát akarja adni annak, hogy a jelen emberfeletti erőt kívánó anyagi küzdelmei sem ölték ki belőle a nemes eszmények szeretetét, — azon eszmények szeretetét, melyek valaha életútját meghatározták, — azt az utat, melyen több a tövis, mint a virág: a magyar tanárság útját.

Küzdünk, de dolgozunk, és az iskola és egyház szolgálatába állítjuk azt, ami speciális tanulmányainknak tárgya: a természettudományt, a nemzeti irodalmat, a nemzeti és egyetemes történetet, azoknak nagy tanulságait és nagy alakjait, és a mindeneket átfogó hazaszeretetet, melynek ezeréves ereje és hite megóvjá szívünket a ketségsébeséstől.

A hit világosságát is ragyogtatni akarjuk egy külön rendezendő vallásos delutánon, melyen a mindnyájunk tiszteletétől és szeretetétől körülvevő nagytiszt. Revész Imre lelkipásztor úr ígérte meg közreműködését.

Erősen akarjuk, hogy ez az iskola színvonalon álljon és középpontja legyen a magyar református leánynevelésnek és a más ilyenmű intézetekkel kiállja a nemes versenyt. Tudjuk azt, hogy az erős akarat már fél siker.

Kérjük a Gondviselést, hogy adjon a mi kedves iskolánknak olyan lelkes pártfogókat és támogatókat, amilyenekkel most dicsekedhetünk főtiszteletű püspök urunk személyében, ki a leánynevelés fontosságát a legnagyobb vallási és nemzeti érdekeknek tekinti és szerető gonddal tartja szemét ez iskolán.

Adjon az Isten anyagi erőt a debreczeni református egyháznak, hogy szíve, lelke, akarata szerint gyarapíthassa ez intézményt, melyet gyöngéd szeretettel az egyház szemefényének szokott nevezni. Vajha az lenne, és vajha mindig és mindannyian úgy szolgálnánk, hogy az lehessen!

Tisztelettel és szeretettel üdvözlöm megjelent kedves vendégeinket és azon kívánsággal nyitom meg ismeretterjesztő előadásaink I-ső sorozatát: vajha mindenki tanulságot és lelki épülést meríthetne az itt hallottakból és vajha származnék vállalkozásunkból Istennek dicsőség és a hazának haszon“.

Szondy György tanár 1920 nov. 20-án arról beszélt igen tanulságosan, hogy az állatvilágban mimodon nyilvánul meg a kicsinyek felneveléséről való gondoskodás. Az előadások tartása akkor a kényszer szünet beálltával abbamaradt. Folyó évi jan. 29-én kezdődött meg ismét a sorozat, amikor is Szondy György tanár „Toilette az állatvilágban“ címen adott elő nagy elevenséggel és gyakorlottsággal.

Közélet

Pro domo.

Ezúttal kivételesen a magam ügyével untatom az olvasót. A legutóbb ugyanis egyik debreczeni lapban olyan támadást intéztek elle-

nem, aminőre soha nem gondoltam volna. Nem szeretném, hogy ez a kellemetlen ügy kerülő úton jusson lapunk olvasói elé, azért elmondom magam.

Január 19—24. napjain távol voltam Debreczentől, előbb Budapesten, azután a generalis visitatio résztvevőjeként. 24-én délután hazatérve értesültem Géresi Kálmán haláláról s mivel a megboldogult elutazásom előtt magához kéretve, kötelességemmé tette, hogy a temetését illetően tett rendelkezései végrehajtásában járjak el, — a magam házába be se lépve, egyenest a halottas házhoz mentem. A temetés befejeztéig — tehát január 26-án délig —, semmi egyéb nem volt gondom. Ujságot sem olvastam. Csak hallomásból tudtam, hogy pénteken éjjel a Nagytemplomban és szombaton délután a Kossuth-utcai templomban mi történt, — de *hallani* váltig volt alkalmam. Azt is hallottam, és ugyancsak sűrűn, hogy egy-két helyi lap a nagytemplomi esettel kapcsolatban azt hirteli — és pedig a róm. kath. prépost úrra hivatkozással, — hogy ilyen esetek történtek a róm. kath. templomban is, kár hát az esetről sokat beszélni.

Január 26-án délután volt a presbiterium ülése, mely a nagytemplomi esettel foglalkozott. A határozati javaslat előterjesztése és két hozzászólás (Dóczi Imre és Ecsedi István) után én is beszéltem és ezeket mondtam:

„Nagytiszteletű Presbiterium!

Talán nem helyes, hogy én mondom el azokat, amiket mondani akarok, mert félszeg dolog, hogy aki egyik legújabb tagja ez ilyen nagy tekintélyű testületnek, akarjon tanácsot adni a társainak. Mégis úgy gondolom, kötelességem szólni. Arra akarom kérni presbiter társaimat, ne felejtkezzünk el arról, hogy a mi feladatunk gondoskodni, hogy az egyházban mindenek ékesen és szép renddel folyjanak. Ékesen és szép renddel, nemesak a templomban és az egyház épületében, hanem kint a hívők között is. Ezért most is az első feladatunk, hogy az egyházunkat sértő, szégyenletes esemény miatt túlzásokra ne ragadtassunk és túlzásoktól másokat is megóvjunk. Békítsük, nyugtassuk hitfeleinket és általában a város lakosságát.

Belátom, nem könnyű most ez a feladat. Hiszen ez az alávaló tett nem a mi Nagytemplomunkat mocskolta be, hanem a város jóhírnevét, amelyről most megütközéssel fogják országszerte emlegetni, hogy itt olyan elvetemült emberek laknak, akik között még eféle gáztettre képes is akad; és a magyarságot mocskolta be, mert ha külföldre megy ennek az orcapirító tettek híre, amilyen tett művelt államban nem szokott történni, a magyar nemzetet kisebbítik érte.

Amellett tapasztalunk és hallunk olyan jelenségeket, amelyek semmiképp sem alkalmasak a lelkek megnyugtatóására.

A másik aggasztó jelenség az, hogy a sajtó egy része olyan magatartást tanúsít, amely legkevésbé sem alkalmas a kedélyek lecsillapítására. Hallom, hogy egyes lapokban közlemény jelent meg, mely szerint ezzel a szomorú esettel teljesen azonos esetek történtek volna római katolikus testvéreink templomában is, csak hogy ők titokban tartották.

Hát én kizártnak tartom, hogy ez a közlés arról a nagyon előkelő és előttem nagyon tisztelt helyről származnék, amelynek tulajdonítják. Én is ismerem valamennyire az egyházak jogát és tudom, hogy római katolikus testvéreinknél sokkal inkább, mint nálunk, sőt tulajdonképpen csak önük van szükség az ilyen esetben a templom újra megszentelésére. Lehetetlennek tartom, hogy ha a Nagytemplomival azonos eset történik éjfélkor, vagy mondjuk 2 órakor, akkor abban a templomban 5 órakor misézni lehessen. Pedig, hál' Istennek, a miséket rendesen meg tudták tartani.

Kár hát ilyen hírekkel izgatni a kedélyeket. Az embernek önkénytelenül is eszébe jut a Mendacem oportet-féle mondás, ahogy Arany János fordítja: „a sánta eb, amelynél a sánta költő még keservesebb”. Megjegyezhetnék ezt az ujságíró urak.

Valóban nagy hiba az ilyen hiradás, mert — nem a magam véleményét mondom, hanem amit beszélnek előttem —, az a tendencia látszik ki belőle, hogy így állítsák be a helyzetet: lám, a római katolikusoknál is történt ilyen baj, de ők elhallgatták, mert jó hazafiak és békesség keresők, mi pedig reformátusok más formák vagyunk. Nem én mondom, hanem azt mondják előttem, hogy vagy nem is történt semmi sem, vagy ha történt valami, ami azonban a mi esetünkkel azonos nem lehet, ha már eddig el lehetett hallgatni, miért kell most, pont most vele előállani, ha nem azért, hogy bennünket vádolni lehessen ellentétek szításával, hazafiatlansággal. Ez hát az a keresztyén egyesülés, amelyet több mint egy év óta hallunk hirdetni és amelynek akadályozóiul bennünket vádolnak.

Mégis kérve-kérem presbiter társaimat, legyünk higgadtak és megfontoltak, és ha hánytörög a lelkünk — az én lelkem is valóságos Etna —, csön-desítsük el. Ha keserűség van bennünk, csak itt törjön ki, ahol magunk közt vagyunk, de kint hitfeleink és polgártársaink közt mérsékeltek és mérséklők legyünk. Legyünk szelidek, mint a galamb és okosak, mint a kígyó és ne felejtjük el, hogy bár jajabb a botránkoztatónak, de jaj a botránkozónak is.

Az előterjesztett határozati javaslatot a Dóczi Imre és Ecsedi István pótlásaival együtt elfoga-

dom és még indítványozok egy toldást, hogy t. i. kérjük meg az egyházkerületet arra is, hogy távirati úton kérje a belügyminiszter urat a közrend és békesség fenntartása érdekében sürgős és érélyes intézkedésre“.

Erre a beszédre január 28-án Lindenberger római katolikus prépost úr két debreczeni ujságban tett közzé nyilatkozatot, melyben megerősíti, hogy az ő debreczeni plébánosságának két éve alatt kétszer is találtak a római katolikus templomban emberi ürületeket. A nyilatkozat hangja sokkal temperamentumosabb, mint a prépost úrtól várni lehetne. Azt mondja: „*Kun Béla aligha tudja az egyházjogot.*“ Azt hiszem a prépost urat egészen hibásan informálták beszédem tartalmáról. Azt mondhatták neki, hogy én az ő szavai igazságát vontam kétségbe, vagy őt másképp bántottam. Mert csak ezért ragadtathatta magát ilyen nyilatkozatra. Különben bizonyára csak annyit mondott volna, hogy az egyházjognak *ezt a részét* aligha tudja, vagy még inkább, keresztyén szeretettel és a mi köreinkben szokásos hangon úgy mondta volna, hogy ez és ez elkerülte a K. B. figyelmét. A magam részéről kijelenthetem, hogy a prépost urat nemesak nem bántottam, de — még ha volna is rá okom — akkor sem tettem volna egy népes gyűlés, tehát nyilvánosság előtt. Krisztus szolgálói vagyunk mindakettén, — én az Uram cselédét akarva sohasem bántom.

A dolog érdemét illetően az Egyetértés című lap január 29-iki számában válaszoltam, megmutatva, hogy a Kánonjogi kodex 1172. §-a a nagytemplomival azonos *sordidus usus* esetében, ha az *notorius*-sá lesz, ami pedig a nagytemplomi esetben a falak bemocskolása miatt elkerülhetetlen, a templom reconciliálását szükségessé teszi.

Az egyik debreczeni lap azonban nem elégedett meg a prépost úr nyilatkozatának közlésével, hanem ahhoz, engem nagyon bántó kommentárt is fűzött és egy külön cikkben megint gyalázó hangon írt rólam. Félreértések kikerülése vegett hangsúlyoznom kell, hogy *nem* a prépost úrhoz legközelebb álló lap tette ezt, tehát ezt a támadást egyáltalán nem lehet a prépost úr rovására írni.

Az illető lap súlyos bántalmaival szemben barátaim megértették velem, hogy a durva bántalommal szemben milyen úton *nem* szabad fellépnem, azt pedig a magam jó izlése is tisztán elem tárja, hogy ilyen hangú bántásokra ne válaszoljak.

Van azonban a sértések között, sőt azok alapjául olvan tényállítás, amelyet — épen azért, mert tényállítás és nem vélemény — szó nélkül nem hagyhatok. Az illető lap t. i. engem mindakét támadó cikkében úgy emleget, mint „*szabadkőműves kincstárnokot.*“ Nem fontos, hogy kincstárnoka, vagy akármiféle pénzkezelője sohasem voltam a szabadkőműveseknek, hanem egészen más tisztséget viseltem körükben. A fontos az, hogy igenis *tagja voltam a szabadkőműves szövetségnek*, mindaddig, míg a forradalom még nem győzött arról, hogy zavaros időkben a szabad-

kőművesek közt is (mint máshol is) a szemét kerül felül. Ezért, és nem akkor, amikor a közvélemény kezdett ellenségessé válni ezen intézmény ellen, — kiváltam belőle, vagy legalább is a kiválás érdekében megtettem azt, ami tőlem függ. Azt is megmondhatom, hogy ha valaha újra életre kél a szabadkőművesség Magyarországon, akkor sem fogok bele visszatérni. De azt, hogy tagja voltam, nincs okom szégyelni. A gúnyosan emlegetett „szabadkőműves erkölcs“ keresztyén erkölcs és ha került ebbe a szövetségbe sok haszontalan ember is (— hát ugyan hova nem kerül! —) a nemes lelkeknek egész sorozatát lehet viszont emlegetni. Az élöket nem emlegetem, de a már megholtak közül velem egy korban voltak a szövetség tagjai: Antal Gábor, Eröss Lajos, Tüdös István, Sütő Kálmán beregi esperes, Kiss Albert, Gergely Antal és sok világi előkelőnk. Nincs okom pirulni azért, hogy társuk voltam.

Egy hibát azonban elkövettem. Beszédem elmondásakor nem gondoltam arra, hogy hallgatóim közt olyan is lehet, aki nem ismeri a Vojtina Ars Poetica-ját s annak azt a gyönyörű részét, ahonnan az Arany Jánosból vett idézet való, vagy ismeri bár, de úgy gondolja, hogy az ujságciikk nem olyan írásmű, melyet az Ars (— a művészet —) szempontjából lehetne vizsgálni s vagy egyik, vagy másik okból azt hiszi, hogy a szóban forgó idézet aféle goromba sértés, amelyet ellenem elkövettek. Még azt is nagyon restelném, ha rólam valaki ilyet fel tenni is tudna.

Kun Béla.

Külföld

Egység hitben és szervezetben.

Amerikában, mint már lapunkban többször megírtuk, ezelőtt tíz esztendővel megindult egy lelkes mozgalom avégre, hogy a keresztyéneket egységre hozza hitben és szervezetben. Hatalmas gondolat s az amerikai praktikusságnak és idealizmusnak együttes hatása az, hogy tíz évi szakadatlan munkával, a legáldatlanabb időben, képesek voltak világkonferenciát tartani 1920 augusztus 12—20. napjaiban Genfben. Negyven nemzetből hetven autonóm egyház képviseltette itt magát; hazánkban Dr. Boér Elek, Dr. Szabó Aladár, ifj. Viktor János a reformátusok, Dr. Raffay Sándor és Pelényi János az evangélikusok részéről voltak jelen.

A gyűlés többek között kiküldött egy Continuation Committee-t, amely előkészíti a legközelebbi gyűlés tárgyait. E cél szolgálatában két kis füzet érkezett hozzánk, amelyek közül az egyiket a Continuation Committee maga adta ki, a másikat ennek egyik albizottsága. Mindkettőről érdemes néhány szót szólani.

Az első a pünköstöt megelőző hétre (1921 május 8—15) a Jelenések könyvében említett hét gyülekezettel kapcsolatosan imahét tartását kéri.

„Az apokalipszis hét egyháza a keresztyénség valamennyi egyházát képviseli. Mindegyiknek megvannak erényei és fogyatkozása. „Mindegyiknek rendezni kell házatájékát az összes érdekében. Mindegyiknek meg kell vallani vétkeit, mint tulajdon vétkeiket“. Kétségen kívül lélekemelő annak elgondolása, hogy a fentjelzett időben az egész világot átölelő különböző felekezetek kebelében imádkoznak az egyháznak hitben és szeretetben megvalósulandó egységeért.

A második irat egészen röpirat jellegű és a célja, hogy kérdések feltételével feleletet és anyagot kapjon a legközelebbi konferenciára. Úgy mondhatnók, hogy az a bizottság „Anyaggyűjtő bizottság“. E bizottság négy kérdést vet fel: 1. Az újraegyesített egyházban milyen határig szükséges a hit egysége? 2. Szükséges, vagy kívánatos-e, hogy az egységes hit hitvallás formájában állapíttassék meg? 3. Ha igen, melyik hitforma volna használható? vagy micsoda más forma volna kívánatos? 4. Mi a haszna voltaképpen a hitformának és a hitvallásnak? Ezekre a kérdésekre a feleleteket a bombayi püspökhöz Indiába kell küldeni.

Mi e hatalmas kiterjedésű mozgalmat ez idő szerint csak távolról szemléljük és a messze jövő álmának minősítjük, mert ugyan hogy is tudnók elképzelni, hogy a világ keresztyénei hitben és szeretetben egyesülni fognak, amikor tizennégy vármegyének egy fajú keresztyén népe egymást marja?! Gal. 5:15.

Glenator.

Különfélék

A tanítóképzőintézet új tantervének megállapításánál Haller volt miniszter az elsőosztály magyar nyelv és irodalom anyagában erkölcsi és neveléstani olvasmányokul a következőket szabta ki (szóról-szóra, minden kihagyás vagy hozzáadás nélkül): Faludi J.: Feszülethez. Szent Ember. — Vörösmarty: Hedvig v. Salamon. — Endrődy S.: A celli búcsú. — Tárkányi B.: Boldogasszony anyánk. — Mindszenti G.: A szentek unokáihoz. Magyarország védasszonya. — Kemenes F.: Egy szó a magyar néphez. — Reviczky Gy.: Isten. — Sujánszky A.: A kereszt. — Rudnyánszky Gy.: Karácsonyest. — Kalocsay A.: A lemondás dalaiából. — Egyebet semmit sem szólunk.

Tanyai istentisztelet volt január 23-án az Ondódon. Az első tanyai istentisztelet Debreczenben. Mély meghatottsággal vettek részt benne a messze tanyákról egybesereglett férfiak, nők és gyermekek. De a városból is kiment sok tekintélyes gazda, hogy az áhitat szárnyain Istenhez emelkedjék. Az istentiszteleti szolgálatot Tóth János menekült lelkész, a Kálvinisták Templomegyesületének titkára végezte megindítóan és buzdítólag. Legyen Isten áldása a kezdeten és koszorúzza siker a folytatást.

A debreczeni református tanítótestület jan. 22-én konferenciát tartott, amelyen megalakult a református iskola-egyesület. E megalakulás után dr. Tankó Béla egyetemi tanár a vallástanításról, Tóth Árpádné tanárnő a földrajztanításról, délután pedig Hatvani József igazgató-tanító a nevelés hibáiról tartott szabadelőadást. Mindegyik előadás után hosszas és élénk eszmeesere következett.

A debreczeni gazdák január 25-én meglátogatták az öskollégiumot, ahol megtekintették a világhírű könyvtárat, oratóriumot, dísztermet, coetusokat, gyakorló-iskolát és tápintézetet. A gyakorló-iskola vezetője Kiss György, saját szerzeményű költeményeit szavaltatta el tanítványaival és a kis apróságok a helyszínen készült papír ivópoharakkal ajándékozták meg a gazdákat, akik nem győzték dícsérni a kis fiúk kezűgyességét.

Hírek Erdélyből. Magán és jó forrásból vett értesülésünk szerint a beteg Nagy Károly püspök — kinek, őszinte fájdalunkra, már több ízben holt híret költötték — nehéz, de Isten segítségével gyógyítható gyomorhajban szenved. A kolozsvári theologiai fakultás és tanárképző helyzete is — anyagilag — nagyon súlyos, de szintén nem reménytelen, mert, egy mindenütt követhető, hittel teljes példaadással, ráhelyezkedett az „élőtöke“ t. i. a *gyülekezeti áldozatkészség* egyedül biztos alapjára. Tanárok és diákok ismeretterjesztő és művészi kirándulásokat rendeznek: a Kolozsvárt, Tordán, Brassóban, Kézdivásárhelyt, Kovásznán eddig tartott propaganda-estélyek *tiszta* jövedelme 26,000 Lei. A munka természetesen fokozott eréllyel folyik tovább. A theologiai fakultás egyik legkitünőbb diákja: Orbay Erzsébet III. éves nőhallgató.

Jótékony estély Kabán. Kabán január 15-én a szegény diákok felruházására műsoros esttel egybekötött táncmulatságot rendezett a református főgimnáziumunk ifjúsága Osváth Ödön tanár vezetésével. A kabai intelligencia kellemes fogadtatásban részesítette a kollegiumi diákokat. A kirándulás úgy erkölcsileg, mint anyagilag jól sikerült és tisztán 7200 koronát eredményezett a nemes célra. Az anyagi sikert nagy mértékben elősegítette Bagi István malomtulajdonos és földbirtokos áldozatkészsége. Az estély minden szereplője kitünő volt. Osváth Ödön tanár tartott hatásos megnyitóbeszédet, melyben a magyar kultúra támogatásának szükségességét hangoztatta. Az est sikeréhez ügyes szereplésükkel nagyban hozzájárultak: Kabáról Dulházy Rózsa úrleány, Péczely Sándor joghallgató, Balogh György, Cseresznyés László, Fridrik Dezső, Harányi László, Kertész Kálmán, László Lajos, Luczay Árpád, Makádi Lajos, Tar János, Jóna István, Boda Béla, Fridrik Béla, Kardos Lajos, Varga Gyula és Tassi Ferenc gimnáziumi tanulók.

Képviselők lelkigyakorlata. A pannonhalmi főapátság meghívására jan. 24-én reggel mintegy negyven nemzetgyűlési képviselő Pannonhalmára utazott négy napos lelkigyakorlatra. — Régen a diétán levő protestáns rendeknek volt felkért prédikátoruk.

Előkelő magános özvegy úri nő, akinek férje egyházunkban nevezetes tisztséget töltött be, keres maga mellé olyan *papleányt*, aki háztartását vezesse s különösen a főzést végezze. Ajánlatokat az igények megjelölésével szerkesztőségünkbe kérünk, mely azt közvetíti.

Hivatalos Értesítés

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.
240—1921.

Nagytiszeletű Esperes Úr!

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak a református lelkészek havi drágasági segélye ügyében kiadott aiábbi rendeletét azzal a kéréssel közlöm, hogy az esetleg érdeklődőknek a közvetlenül megküldött végrehajtási utasítás alapján felvilágosítást adni, s a szintén megküldött igénybejelentő lapokat az igényjogosultaknak szétküldeni méltóztassék. Amint a rendelet világosan megállapítja, nem részesülhetnek (1920 augusztus 1-től) havi drágasági segélyben azok a lelkészek, kiknek 10 (tíz) holdnál nagyobb lelkészi földjük van.

A végrehajtási utasítás szerint a hitoktató lelkészek havi drágasági segélyeit illetőleg a miniszter úr későbbben fog intézkedni.

A hivatalos rendelet szószerinti szövegben a következő:

„A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 1920. évi 145.100 sz. rendelete a lelkészek és hitoktatók havi drágasági segélyének megállapítása, illetve felemelése tárgyában.

A közszolgálatban álló tisztviselők és egyéb alkalmazottak havi drágasági segélyének felemelése tárgyában kiadott 1920. évi 7041. M. E. sz. rendelete 3. §-a szerint azt, hogy a lelkészek, segédlelkészek és hitoktatók közül kik és milyen összegű havi drágasági segélyt kapjanak, az idézett rendelet határozmányainak szem előtt tartásával a vallás- és közoktatásügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg állapítja meg.

A fentiek értelmében a lelkészek és hitoktatók havi drágasági segélye tekintetében a pénzügyminiszter úrral való egyetértésben a következőket rendelem:

I. Az 1920 augusztus 1-től a 2. §-ban megszabott összegű havi drágasági segélyben részesülnek:

1. azok a magasabb képesítésű lelkészek és lelkészjellegű theologiai tanárok, akiknek évi tiszta jövedelme az állami jövedelem kiegészítés nélkül a készpénz javadalom 30%-ának leütésével a 7000 koronát meg nem haladja;

2. azok a magasabb képesítésű segédlelkészek, akiknek évi tiszta jövedelme az állami jövedelem kiegészítés nélkül a készpénz javadalom 30%-ának leütésével a 2400 koronát meg nem haladja;

3. azok az alacsonyabb képesítésű lelkészek, akiknek évi tiszta jövedelme az állami jövedelem kiegészítés nélkül a készpénz javadalom 30%-ának leütésével a 2200 koronát meg nem haladja;

4. azok az önálló hitoktatók, akik középfokú vagy elemi iskoláknál működnek és a vonatkozó rendeletek értelmében havi drágasági segélyben korábban is részesültek.

Az 1—3. pontban felsoroltak közül nem részesülhetnek havi drágasági segélyben azok a lelkészek, akiknek 10 (tíz) katasztrális holdnál nagyobb lelkész földjük van. Egy katasztrális hold termő szőlő négy katasztrális hold lelkészi földnek veendő.

II. A drágasági segély összegét a következőkben állapítom meg:

1. Havi nyolczszáz (800) koronában az 1. §. 1. és 4. pontjaiban felsoroltakra nézve.

2. Havi hatszáz (600) koronában az 1. §. 2. és 3. pontjaiban felsoroltakra nézve.

Debreczen, 1921 január 15.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Most jelent meg!!

kiadásunkban

Dr. Baltazár Dezső

A próbáltatások idejéből

című emlékirata.

A könnyen gördülő nyelven megírt vaskos kötet vezető helyen áll azok között a munkák között, amelyek a forradalom és okáh megszállás idejére rávilágítanak. A könyv bolti ára a 15% könyvkereskedői felárral 138 korona, mely összegnek előzetes beküldése mellett azt **bérmentve** küldjük meg.

Debreczen szab. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület tulajdonát képező

„Méliusz” könyvkereskedés
könyvkiadóhivatala
Debreczen, Ferencz József-ut 26.